

Κριτική αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο

Η αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο απαιτεί δύο τεχνικές ταυτόχρονα:

1. Εκπαίδευση του ματιού και των χεριών να χρησιμοποιούν μια σειρά από τεχνικές που βοηθούν στην γρήγορη εύρεση της πληροφορίας που χρειάζεται κανείς να γνωρίζει από συγκεκριμένες ιστοσελίδες.
2. Εκπαίδευση του μυαλού να σκέφτεται κριτικά, ακόμα και με καχυποψία, με την χρήση μιας σειράς ερωτήσεων που βοηθούν στο να αποφασίσει κανείς κατά πόσο μια ιστοσελίδα θεωρείται αξιόπιστη.

Στη συνέχεια, το κείμενο δομείται έτσι ώστε να μπορούν να συνδυαστούν οι δύο τεχνικές σε μια διαδικασία, η οποία ξεκινά παρατηρώντας τα αποτελέσματα αναζήτησης ενός ερωτήματος που απευθύνθηκε σε μια μηχανή αναζήτησης ή άλλη πηγή. Στη συνέχεια, ελέγχεται το περιεχόμενο της ιστοσελίδας. Τέλος, ο έλεγχος της ιστοσελίδας επεκτείνεται πέρα από τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα σε πληροφορίες που μπορούν να δώσουν τρίτοι για αυτήν και τους συγγραφείς της.

1. Τι μπορεί να υποδηλώσει ένα URL;

Τεχνικές για την αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο:

- Πριν αφήσετε πίσω σας τη λίστα με τα αποτελέσματα αναζήτησης – δηλαδή, πριν προχωρήσετε σε μια ιστοσελίδα που σας ενδιαφέρει – μαζέψτε όσες περισσότερες πληροφορίες μπορείτε από το URL της κάθε ιστοσελίδας.

- Ύστερα, επιλέξτε τις ιστοσελίδες που πιστεύετε ότι είναι πιο αξιόπιστες και αυθεντικές.

Ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν:	Ποιες είναι οι επιπτώσεις;
<p>Είναι η προσωπική ιστοσελίδα κάποιου;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Διαβάστε το URL προσεχτικά: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ψάξτε για ένα προσωπικό όνομα, ακολουθούμενο από μια περισπωμένη (~), ή ένα σύμβολο επί τοις εκατό (%), ή τις λέξεις «users», «members» ή «people». ○ Είναι ο εξυπηρετητής ένας εμπορικός παροχέας υπηρεσιών διαδικτύου (Internet Service Provider - ISP) ή κάποιος άλλος παροχέας που φιλοξενεί ιστοσελίδες (π.χ. aol.com ή geocities.com); 	<p>Οι προσωπικές ιστοσελίδες δεν είναι κατ' ανάγκη «κακές», αλλά είναι απαραίτητο να δίνεται μεγάλη προσοχή στον συγγραφέα.</p> <p>Για τις προσωπικές ιστοσελίδες, τις περισσότερες φορές δεν υπάρχει εκδότης ή κάποιος ιδιοκτήτης του domain που να μπορεί να εγγυηθεί για την ιστοσελίδα.</p>
<p>Τι τύπος domain είναι η ιστοσελίδα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είναι η προέκταση του domain κατάλληλη για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας; <ul style="list-style-type: none"> ○ Κυβερνητικές ιστοσελίδες έχουν την προέκταση .gov ή .mil ○ Εκπαιδευτικές ιστοσελίδες έχουν την προέκταση .edu ○ Ιστοσελίδες μη κερδοσκοπικών οργανισμών έχουν την προέκταση .org ○ Εμπορικές ιστοσελίδες έχουν την προέκταση .com 	<p>Ψάξτε για «καταλληλότητα». Ποιο είδος πληροφοριακής πηγής νομίζετε ότι είναι πιο κατάλληλο για το θέμα σας;</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Οι κωδικοί χωρών, όπως .gr, .us, .uk δεν ελέγχονται πλέον αυστηρά για την ποιότητά τους οπότε μπορεί να περιέχουν και μη αξιόπιστη πληροφορία. (Θα πρέπει να γίνεται έλεγχος του κωδικού χώρας και παράλληλα να χρησιμοποιούνται οι τεχνικές των παραγράφων 2 και 4) 	
<p>Δημοσιεύεται από κάποια οντότητα που έχει νόημα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ποιος «δημοσίευσε» την ιστοσελίδα; <ul style="list-style-type: none"> ◦ Σε γενικές γραμμές, ο εκδότης είναι το γραφείο ή το πρόσωπο που διαχειρίζεται τον εξυπηρετητή από τον οποίο εκδόθηκε το έγγραφο. ◦ Συνήθως ο εξυπηρετητής δηλώνεται στο πρώτο μέρος του URL (πρόθεμα), δηλαδή ανάμεσα στο http:// και την πρώτη / ◦ Έχετε ακούσει ξανά για τη συγκεκριμένη οντότητα; ◦ Αντιστοιχεί στο όνομα της ιστοσελίδας; 	<p>Μπορείτε να βασιστείτε πάνω σε πληροφορία που δημοσιεύεται από την πηγή:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δείτε «Οικονομικές Ειδήσεις» της Ναυτεμπορικής στην ιστοσελίδα: http://www.naftemporiki.gr/ • Ψάξτε για πληροφορίες σχετικά με κυβερνητικές εκδόσεις «Υγειονομικών Θεμάτων» σε ιστοσελίδες που περιέχουν στο όνομα του domain τη λέξη «ygeia».

2. Ψάξτε την «περίμετρο» της ιστοσελίδας για να βρείτε απαντήσεις στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Τεχνικές για την αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο:

- Ψάξτε για συνδέσμους που λένε «**About us**», «**Philosophy**», «**Background**», «**Biography**», «**Η εταιρία**», «**Φιλοσοφία**», «**Ιστορικό**» κλπ.

- Εάν δεν μπορείτε να βρείτε κάποιον από τους παραπάνω συνδέσμους, μπορείτε να βρείτε αυτές τις πληροφορίες εάν «περικόψετε»¹ τη διεύθυνση της ιστοσελίδας.
- Κοιτάξτε για την ημερομηνία που ενημερώθηκε τελευταία φορά η ιστοσελίδα. Η πληροφορία αυτή συνήθως παρέχεται στο κάτω μέρος της ιστοσελίδας. Ελέγξτε τις ημερομηνίες σε όλες τις σελίδες του διαδικτυακού τόπου.

Ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν:	Ποιες είναι οι επιπτώσεις;
<p>Ποιος έγραψε την ιστοσελίδα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ψάξτε για το όνομα του συγγραφέα, ή το όνομα του οργανισμού, του ιδρύματος, του γραφείου, ή το όνομα οποιουδήποτε είναι υπεύθυνος για την ιστοσελίδα. <ul style="list-style-type: none"> ○ Μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν είναι αρκετή. • Εάν δεν υπάρχει προσωπικός συντάκτης, ψάξτε για ένα γραφείο ή ένα οργανισμό που ισχυρίζεται ότι έχει την ευθύνη για την ιστοσελίδα. <ul style="list-style-type: none"> ○ Εάν δεν μπορείτε να βρείτε αυτή την πληροφορία, βρείτε τον εκδότη με τη διαδικασία της «περικοπής» της διεύθυνσης της ιστοσελίδας. Αναλαμβάνει ο εκδότης την ευθύνη για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας; Δηλώνει για ποιο λόγο υπάρχει 	<p>Οι ιστοσελίδες δημιουργούνται με κάποιο σκοπό από ένα πρόσωπο ή ένα οργανισμό ή μια οντότητα γενικά.</p> <p>Ψάχνετε για κάποιον που ισχυρίζεται ότι έχει την ευθύνη για το περιεχόμενο της ιστοσελίδας.</p> <p>Μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου χωρίς καμιά άλλη πληροφορία δεν είναι αρκετή για να αξιολογηθεί θετικά η αξιοπιστία του συγγραφέα.</p> <p>Εάν υπάρχει μόνο αυτή η πληροφορία, επικοινωνήστε με το συγγραφέα ζητώντας του να σας δώσει περισσότερες πληροφορίες για το άτομό του.</p>

¹Οδηγίες για την περικοπή της ιστοσελίδας: Στο πεδίο της ιστοσελίδας στο επάνω μέρος του περιηγητή (browser) διαγράψτε τους τελευταίους χαρακτήρες του URL σταματώντας πριν από κάθε / (μην διαγράψετε την κάθετο). Πατήστε το enter για να δείτε αν μπορείτε να πάρετε περισσότερες πληροφορίες για τον συγγραφέα ή την προέλευση της ιστοσελίδας. Συνεχίστε την ίδια διαδικασία, μια κάθετο τη φορά, μέχρι να φτάσετε την πρώτη κάθετο που έπεται του ονόματος του domain. Αυτό είναι το όνομα του εξυπηρετητή της ιστοσελίδας ή του «εκδότη».

<p>αυτή η ιστοσελίδα;</p>	
<p>Είναι η ιστοσελίδα σύγχρονη;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είναι η πληροφορία παρωχημένη και πεπαλαιωμένη πάνω σε θέματα «ευαίσθητα χρονικά» ή θέματα που αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου; <p>ΠΡΟΣΟΧΗ: Μη ενημερωμένες χρονικά πληροφορίες πάνω σε θέματα στατιστικής και ειδήσεων δεν είναι καλύτερες από τις ανώνυμες πληροφορίες. Μην τις χρησιμοποιείτε χωρίς επιβεβαίωση.</p>	<p>Πόσο πρόσφατη χρειάζεται να είναι η πληροφορία εξαρτάται από εσάς και τις ανάγκες σας.</p> <p>Για κάποια θέματα χρειάζεστε σύγχρονη πληροφόρηση. Για κάποια άλλα χρειάζεστε πληροφόρηση κοντά στην ημερομηνία που δημοσιεύτηκε στο διαδίκτυο.</p> <p>Σε κάποιες περιπτώσεις, η σημασία της ημερομηνίας σχετίζεται με το εάν ο συγγραφέας της ιστοσελίδας συνεχίζει να έχει κάποιο ενδιαφέρον για την ιστοσελίδα ή την έχει εγκαταλείψει.</p>
<p>Ποια είναι η αξιοπιστία του συγγραφέα πάνω στο θέμα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είναι το υποτιθέμενο υπόβαθρο ή η εκπαίδευση του συγγραφέα ως κάποιου που είναι ικανός για να γράψει κάτι σχετικό με το συγκεκριμένο θέμα; • Μήπως η ιστοσελίδα είναι τα κείμενα κάποιου που ασχολείται με το θέμα εμπειρικά, ή που αυτοαποκαλείται ειδικός; <ul style="list-style-type: none"> ○ Είναι η ιστοσελίδα απλά μια έκφραση γνώμης; Υπάρχει κάποιος άλλος λόγος για τον οποίο θα πρέπει να εμπιστευτείτε το περιεχόμενο αυτής της ιστοσελίδας και όχι κάποιας άλλης; ○ Είναι η ιστοσελίδα αλαζονική, μια ακραία άποψη που πιθανώς να είναι παραποιημένη ή 	<p>Οποιοσδήποτε μπορεί να δημοσιεύσει πληροφορίες στο διαδίκτυο έναντι μικρού αντιτίμου ή και δωρεάν σε ελάχιστο χρόνο. Η αποστολή σας είναι να διακρίνετε τις αξιόπιστες από τις αμφιλεγόμενες πηγές.</p> <p>Πολλές ιστοσελίδες αποτελούν προσωπικές γνώμες που προσφέρονται μέσω ενός μεγάλου δημοσίου φόρουμ.</p> <p>Θα πρέπει να τοποθετείτε την αξιοπιστία του συγγραφέα της ιστοσελίδας στο ίδιο επίπεδο με την αξιοπιστία και την τεκμηρίωση που περιμένετε από μια έντυπη πηγή όπως είναι ένα βιβλίο, ένα άρθρο περιοδικού, μια έγκυρη εφημερίδα κλπ.</p>

<p>υπερβολική;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εάν δεν μπορείτε να βρείτε δυνατά αξιόπιστα στοιχεία για την ιστοσελίδα, κοιτάξτε προσεκτικά την τεκμηρίωση των πηγών (παράγραφος 3). 	
--	--

3. Ψάξτε για δείκτες ποιότητας των πληροφοριών:

Τεχνικές για την αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο:

- Ψάξτε για ένα σύνδεσμο που να ονομάζεται «Links», «Additional sites», «Related links», «Σύνδεσμοι» κλπ.
- Στο κείμενο, αν δείτε αριθμημένες υποσημειώσεις ή συνδέσμους που να τεκμηριώνουν το κείμενο, πάρτε λίγο χρόνο για να τις ελέγξετε.
  - Τι είδους δημοσιεύσεις ή ιστοσελίδες είναι; Ευυπόληπτες; Ακαδημαϊκές; Είναι πραγματικές; (στο διαδίκτυο, όπου δεν μορφοποιούνται οι ιστοσελίδες από κάποιο εκδότη, είναι πολύ πιθανό να έχουν δημιουργηθεί ψευδείς παραπομπές)
- Κοιτάξτε για τον εκδότη της ιστοσελίδας (πρώτο μέρος του URL).
  - Να περιμένετε ένα άρθρο επιστημονικού περιοδικού, ένα άρθρο εφημερίδας και κάποια άλλα είδη δημοσιεύσεων που είναι σχετικά πρόσφατα να διατίθενται από τον ίδιο τον εκδότη EAN η έκδοση είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο.
  - Κοιτάξτε στο τέλος τέτοιων άρθρων για πληροφορίες σχετικά με την πνευματική ιδιοκτησία και τις άδειες αναπαραγωγής μέρους ή όλου του κειμένου.

Ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν:	Ποιες είναι οι επιπτώσεις;
<p>Οι πηγές τεκμηριώνονται με υποσημειώσεις ή συνδέσμους;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Από πού πήρε ο συγγραφέας την πληροφορία; <ul style="list-style-type: none"> ○ Όπως δημοσιεύτηκε σε 	<p>Στις ακαδημαϊκές εργασίες, η αξιοπιστία των κειμένων αποδεικνύεται μέσω των τεκμηριωμένων υποσημειώσεων ή άλλων μέσων που αποκαλύπτουν την πηγή των πληροφοριών. Εκθέτοντας κανείς τις</p>

<p>επιστημονικά περιοδικά και βιβλία; (θα πρέπει να υπάρχει τεκμηρίωση).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εάν υπάρχουν σύνδεσμοι σε άλλες ιστοσελίδες είναι αξιόπιστες; • Είναι ενεργοί οι σύνδεσμοι; 	<p>προσωπικές του πεποιθήσεις χωρίς τεκμηρίωση δεν απέχει πολύ από την έκφραση μιας άποψης ή γνώμης. Τι είδους αξιοπιστία χρειάζεται η έρευνά σας;</p> <p>Μια εξαίρεση μπορεί να υπάρχει στον κανόνα όσον αφορά στα άρθρα των εφημερίδων μεγάλου κύρους. Αλλά αυτά δεν είναι ακαδημαϊκές εργασίες. Θα πρέπει να μιλήσετε με τον καθηγητή σας πριν χρησιμοποιήσετε τέτοιες πηγές.</p> <p>Σύνδεσμοι που δεν λειτουργούν ή που οδηγούν σε αδύναμες και περιθωριακές ιστοσελίδες αποδυναμώνουν την αξιοπιστία της έρευνάς σας.</p>
<p>Εάν η πληροφορία είναι αναπαραγμένη (από άλλη πηγή), είναι ολοκληρωμένη, όχι τροποποιημένη, όχι ψευδής ή πλαστογραφημένη;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έχει ξαναγραφτεί; Εάν ναι, μπορεί εύκολα να τροποποιηθεί. • Είναι αναπαραγμένη από άλλη δημοσίευση; <ul style="list-style-type: none"> ○ Παρέχονται οι άδειες αναπαραγωγής και τα πνευματικά δικαιώματα; ○ Υπάρχει κάποιος λόγος που δεν υπάρχουν σύνδεσμοι για την αρχική πηγή, εάν βρίσκεται online (αντί να αναπαραχθεί); 	<p>Ίσως χρειαστεί να βρείτε την αρχική πηγή, έτσι ώστε να μπορέσετε να εξακριβώσετε εάν κάτι έχει τροποποιηθεί ή αλλαχτεί από το αρχικό κείμενο.</p> <p>Κοιτάξτε τη διεύθυνση της ιστοσελίδας: είναι από την αρχική πηγή;</p> <p>Εάν βρείτε ένα νόμιμο άρθρο από ένα ευυπόληπτο επιστημονικό περιοδικό ή άλλη έκδοση, θα πρέπει να συνοδεύεται από τη δήλωση των πνευματικών δικαιωμάτων και την άδεια της αναδημοσίευσης. Εάν δεν υπάρχει τέτοια δήλωση, να είστε καχύποπτοι.</p> <p>Προσπαθήστε να εντοπίσετε την πηγή. Εάν η διεύθυνση της ιστοσελίδας δεν είναι της αρχικής πηγής, το πιο πιθανό είναι να έχει αναπαραχθεί παράνομα και το κείμενο μπορεί να έχει τροποποιηθεί ακόμα κι αν οι πληροφορίες των πνευματικών δικαιωμάτων παρέχονται.</p>
<p>Υπάρχουν σύνδεσμοι σε άλλες πηγές</p>	<p>Πολλές καλοσχεδιασμένες ιστοσελίδες</p>

<p>πάνω στο θέμα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είναι οι σύνδεσμοι σωστά επιλεγμένοι, αξιολογημένοι και σημειωμένοι; • Λειτουργούν; • Αναπαριστούν άλλες απόψεις πάνω στο θέμα; • Μήπως οι σύνδεσμοι (ή η απουσία άλλων απόψεων πάνω στο θέμα) υποδεικνύουν προκατάληψη ή πόλωση; 	<p>προσφέρουν συνδέσμους σε άλλες ιστοσελίδες πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα, διότι πιστεύουν ότι πρέπει να επισκεφθούν. Ιστοσελίδες που μπορεί να παρέχουν συνδέσμους σε ιστοσελίδες που εκφέρουν αντίθετη άποψη από τη δικιά τους αλλά και ιστοσελίδες που τεκμηριώνουν τη δικιά τους άποψη, είναι πολύ πιθανό να είναι ισορροπημένες χωρίς προκαταλήψεις.</p> <p>Πάντα να κοιτάτε για προκαταλήψεις στο κείμενο και στους συνδέσμους που παρέχονται, ιδιαίτερα όταν συμφωνείτε με τις ιδέες που εκθέτονται στο κείμενο.</p>
--	---

4. Οι άλλοι τι λένε;

Τεχνικές για την αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο:

- Βρείτε τι άλλες ιστοσελίδες παραπέμπουν στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα.
  - Χρησιμοποιείστε την υπηρεσία alexa.com (γράψτε ή κάντε επικόλληση του URL στο κουτί αναζήτησης της υπηρεσίας alexa.com – πατήστε πάνω στο click details – τα αποτελέσματα που θα εμφανιστούν είναι τα εξής: α) λεπτομέρειες για την κίνηση της ιστοσελίδας, β) στοιχεία επικοινωνίας/κυριότητας για το domain, γ) σχετικές σελίδες που επισκέφθηκαν άλλοι χρήστες που επισκέφθηκαν τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα, δ) άλλες ιστοσελίδες που παραπέμπουν στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα.
- Ψάξτε για τον τίτλο ή για τον εκδότη της ιστοσελίδας σε ένα αναγνωρισμένο και αξιόπιστο κατάλογο (π.χ. ipl2², infomine³, about.com, ή κάποιο άλλο ειδικό κατάλογο που εμπιστεύεστε).

² Ipl2: information that you can trust, διαθέσιμο στο: <http://www.ipl.org/> [Πρόσβαση: 05/05/2014]

³ INFOMINE: Scholarly Internet Resource Collections, διαθέσιμο στο: <http://infomine.ucr.edu/> [Πρόσβαση: 05/05/2014]

- Ψάξτε το όνομα του συγγραφέα στο Google ή στο Yahoo! (για καλύτερα αποτελέσματα στο Google, ψάξτε το όνομα του συγγραφέα με τους εξής 3 τρόπους: α) χωρίς εισαγωγικά: μικρό όνομα επίθετο, β) με εισαγωγικά: «μικρό όνομα επίθετο», γ) με εισαγωγικά και με αστερίσκο ανάμεσα: «μικρό όνομα * επίθετο» (με αυτό τον τρόπο καλύπτεται και η πιθανότητα να υπάρχει κάποιο αρχικό πατρώνυμο ανάμεσα στο μικρό όνομα και το επίθετο).

Ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν:	Ποιες είναι οι επιπτώσεις;
<p>Ποιος παραπέμπει στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπάρχουν πολλοί σύνδεσμοι; • Τι είδους ιστοσελίδες παραπέμπουν στη συγκεκριμένη ιστοσελίδα; • Ποιο είναι το περιεχόμενό τους; 	<p>Μερικές φορές μια ιστοσελίδα συνδέεται μόνο με άλλα κομμάτια / μέρη της ίδιας ιστοσελίδας (αυτό δεν αποτελεί παραπομπή). Άλλες φορές πάλι μια ιστοσελίδα συνδέεται με παραπομπές και από τους οπαδούς της και από τους δυσφημιστές της. Διαβάστε και τις δύο απόψεις.</p>
<p>Περιλαμβάνεται η ιστοσελίδα σε πάνω από ένα ευσπόληπτους καταλόγους ή ιστοσελίδες;</p>	<p>Οι αξιόλογοι κατάλογοι περιλαμβάνουν ένα μικρό ποσοστό του διαδικτύου και για αυτό το λόγο η καταχώριση σε ένα τέτοιο κατάλογο είναι αξιοσημείωτη.</p> <p>Θα πρέπει όμως να δώσετε μεγάλη προσοχή στις πληροφορίες που δίνονται. Μπορεί να μην είναι 100% θετικές.</p>
<p>Τι λένε οι υπόλοιποι για τον συγγραφέα ή για την πνευματική υπευθυνότητα της ιστοσελίδας;</p>	<p>Το να αναζητήσει κανείς πληροφορίες για το συγγραφέα στο Google μπορεί να είναι «αποκαλυπτικό». Βεβαιωθείτε ότι έχετε συμβουλευτεί την πηγή πρώτα. Εάν μια άποψη είναι ριζοσπαστική ή αμφιλεγόμενη, το πιο πιθανό είναι να έχει δυσφημιστές. Δείτε επίσης, ποια blogs παραπέμπουν στη</p>

	συγκεκριμένη ιστοσελίδα και τι λένε για αυτή. Το Google Blog Search ⁴ είναι μια καλή υπηρεσία για να κάνετε την αναζήτησή σας. Ψάξτε για το όνομα του site, το συγγραφέα και το URL.
--	---

5. Προσθέστε όλες τις πληροφορίες που συλλέξατε για την ιστοσελίδα.

Τεχνικές για την αξιολόγηση πηγών στο διαδίκτυο:

- Σκεφτείτε όλες τις πληροφορίες που πήρατε για τη συγκεκριμένη ιστοσελίδα. Δώστε βαρύτητα στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Γιατί δημιουργήθηκε η ιστοσελίδα;
  - Ποιος ήταν ο σκοπός του συγγραφέα ή των συγγραφέων;
- Εάν έχετε αμφιβολίες ακόμα για την ιστοσελίδα κάντε ένα ερώτημα στις υπηρεσίες πληροφόρησης της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου σας.
- Να είσαστε όσο το δυνατόν πιο επιφυλακτικοί με την πληροφορία που παρέχεται από την ιστοσελίδα γιατί μπορεί να είναι ψευδής.
- Αναρωτηθείτε αν το διαδίκτυο είναι πράγματι μια πολύ αξιόπιστη πηγή για την συλλογή πληροφοριών σε σχέση με την εργασία που κάνετε.

Ερωτήσεις που πρέπει να απαντηθούν:	Ποιες είναι οι επιπτώσεις;
Γιατί υπάρχει αυτή η ιστοσελίδα στο διαδίκτυο; <ul style="list-style-type: none"> • Πληροφορεί, δίνει δεδομένα και γεγονότα; • Εξηγεί, πείθει; • Πουλάει, δελεάζει; • Μοιράζεται; • Αποκαλύπτει; 	Αυτοί είναι μερικοί λόγοι που πρέπει να σκεφτείτε. Το διαδίκτυο είναι ένας δημόσιος χώρος, ανοιχτός σε όλο τον κόσμο. Θα πρέπει να έχετε επίγνωση όλου του φάσματος της ανθρωπίνης σκοπιμότητας που κρύβεται πίσω από τις ιστοσελίδες και τη δημιουργία αυτών.

⁴ Google Search Blog, διαθέσιμο στο: <http://www.google.com/blogsearch> [Πρόσβαση: 5/5/2014]

<p>Μήπως είναι ειρωνική; Σατυρική ή παρωδία;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σκεφτείτε το ύφος και τον τόνο της ιστοσελίδας. • Χιουμοριστική; Παρωδία; Υπερβολική; • Εξεζητημένες ή υπερβολικές φωτογραφίες; • Υποστηρίζει ιδέες και απόψεις με παραδείγματα που μπορεί να μην είναι πιθανά; 	<p>Είναι πολύ εύκολο να παραπλανηθεί κάποιος και αντίστοιχα να φανεί αδαής.</p>
<p>Είναι οι πληροφορίες του διαδικτύου τόσο αξιόπιστες όσο οι πηγές (βιβλία, άρθρα επιστημονικών περιοδικών κ.α.) που παρέχονται από τη βιβλιοθήκη σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Είσατε τόσο αντικειμενικός και απαιτητικός από μια ιστοσελίδα όσο θα ήσασταν από μια έντυπη έκδοση; • Είναι οι ιστοσελίδες αξιόπιστες για ένα κομμάτι πληροφορίας και όχι για άλλα; • Μήπως οι προσδοκίες σας επηρεάζουν την κρίση σας; 	<p>Γενικά, οι δημοσιευμένες πληροφορίες θεωρούνται πιο αξιόπιστες σε σχέση με τις πηγές του διαδικτύου. Αλλά πολλοί αξιόλογοι εκδότες και γραφεία πλέον δίνουν ένα πολύ μεγάλο μέρος της δουλειάς τους διαθέσιμο μέσω του διαδικτύου (όπως είναι οι κυβερνητικοί οργανισμοί, ιδρύματα, εκπαιδευτήρια, εκδοτικοί οίκοι, εφημερίδες κλπ.).</p> <p>Θα πρέπει όμως να πάρετε το χρόνο σας και να ελέγξετε όλες αυτές τις πηγές.</p>

Για ποιο λόγο θα πρέπει να αξιολογείτε τις πηγές του διαδικτύου

Το διαδίκτυο είναι ένας καταληπτικός χώρος στον οποίο μπορείτε να βρείτε πολλές πληροφορίες πάνω σε ποικίλα θέματα. Αλλά, η εισαγωγή υλικού στο διαδίκτυο είναι μια πολύ εύκολη, γρήγορη και οικονομική διαδικασία που τις περισσότερες φορές δεν ελέγχεται. Η πιο σημαντική ίσως προσφορά του διαδικτύου είναι το γεγονός ότι έφερε τους ανθρώπους πιο κοντά, έτσι ώστε να μπορούν να επικοινωνήσουν και να ανταλλάξουν

απόψεις και ιδέες. Χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν και σκοπιμότητες ή εξυπηρέτηση συμφερόντων.

Εκεί έγκειται και η σημασία την οποία θα πρέπει να δίνει ο καθένας στην αξιολόγηση της πληροφορίας που βρίσκει στο διαδίκτυο. Το βάρος πέφτει αποκλειστικά σε εσένα – τον αναγνώστη, τον ερευνητή – που θα πρέπει να ελέγξει την εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την ακεραιότητα των πληροφοριών που βρίσκει. Τα έγγραφα μπορούν πολύ εύκολα να αντιγραφούν και να τροποποιηθούν – περιλαμβάνοντας λάθη, εσκεμμένες παραλήψεις κλπ. Γενικά, στο διαδίκτυο δεν υπάρχουν συντάκτες και εκδότες για να ελέγξουν τα κείμενα που «ανεβαίνουν», όπως συμβαίνει με τις περισσότερες έντυπες εκδόσεις. Οι περισσότερες σελίδες που υπάρχουν στο διαδίκτυο που εμφανίζονται στις μηχανές αναζήτησης προέρχονται από ιδιώτες ή από μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις με σκοπό τις περισσότερες φορές να πείσουν κάποιο να αγοράσει κάτι ή να χειραγωγήσουν τις απόψεις και τις πεποιθήσεις. Ακόμα και μέσα στα πλαίσια των πανεπιστημίων και των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών υπάρχει πιθανότητα να υπάρχουν ιστοσελίδες που δεν μπορούν να τις ελέγξουν. Άλλωστε η έννοια του διαδικτύου είναι ακριβώς αυτή: *«Η πληροφορία πρέπει είναι ελεύθερη από όλες τις απόψεις! Είναι καθαρά θέμα του καθενός ο τρόπος με τον οποίο θα αντιμετωπίσει αυτή την πληροφορία. Εάν κάποιος θέλει να κάνει αξιολογική έρευνα θα πρέπει να αναπτύξει δεξιότητες τέτοιες ώστε να μπορεί να κρίνει κριτικά όλες τις πληροφορίες που του παρέχονται».*

Βιβλιογραφία

Ο παραπάνω οδηγός για την «αξιολόγηση των πηγών του διαδικτύου» είναι μετάφραση από τον οδηγό που δίνεται από τη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου Berkley στην Καλιφόρνια. Μπορείτε να δείτε την αυθεντική αγγλική έκδοση στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<http://www.lib.berkeley.edu/TeachingLib/Guides/Internet/Evaluate.html>

[Πρόσβαση: 05/05/2014].

Για περισσότερες πληροφορίες πάνω στο θέμα μπορείτε να ανατρέξετε και στους ακόλουθους συνδέσμους:

Birkbeck, University of London: Critically analysing information sources, Διαθέσιμο στο: <http://www.bbk.ac.uk/mybirkbeck/get-ahead-stay-ahead/phd-support/Criticallyanalysinginformationsources.doc> [Πρόσβαση: 05/05/2014].

Milton Library at Johns Hopkins University: Evaluating Information Found on the Internet, Διαθέσιμο στο: <http://www.library.jhu.edu/researchhelp/general/evaluating/> [Πρόσβαση: 05/05/2014].

Oxford Brookes University Library: Evaluating Web sources, Διαθέσιμο στο: <http://www.brookes.ac.uk/library/webeval.html> [Πρόσβαση: 05/05/2014].

Santa Clara University Library: Information Literacy Teaching Materials, Διαθέσιμο στο: <http://libguides.scu.edu/content.php?pid=452881&sid=3719328> [Πρόσβαση: 05/05/2014].

University of Connecticut Libraries: Web Sites to Evaluate, Διαθέσιμο στο: http://www.lib.uconn.edu/instruction/webeval_exercise.html [Πρόσβαση: 05/05/2014].

University of Maryland – UMD Libraries: Evaluating Web Sites, Διαθέσιμο στο: <http://www.lib.umd.edu/tl/guides/evaluating-web> [Πρόσβαση: 05/05/2014].